

- обзорное;
- ориентировочное.

5. Чтение реализует познавательную функцию языка. Правильный подбор текстов даёт возможность использовать фактическую информацию, которая содержится в них, для расширения кругозора учащихся.

УДК 811.161. 1:271.1

Промежуточный контроль в целях развития речевых умений и навыков на продвинутом этапе обучения РКИ

Болбас Н.М., Котикова-Сабайда С.В.

Белорусский национальный технический университет

На продвинутом этапе обучения русскому языку как иностранному одной из важнейших задач видится овладение комплексными, сложными умениями и навыками во всех видах речевой деятельности. Для будущих инженеров все большее значение приобретает умение создавать собственные письменные/устные монологические сообщения на заданную тему с опорой на тексты первоисточников – при подготовке выступлений на семинарских занятиях, студенческих научных конференциях, при написании рефератов, при подготовке аннотаций на прочитанную литературу, при защите курсовых и дипломных работ. Для реализации этих целей необходимо овладеть общенаучной и специальной лексикой, знаниями грамматической системы русского языка, умением сжато и достаточно точно выразить нужную мысль.

На развитие и совершенствование необходимых для этого навыков и умений предлагается проведение промежуточных письменных контрольных работ, основу которых составлял бы проблемно-тематический принцип отбора материала, направленный на овладение прочными знаниями лексики и умение лаконично выразить свою мысль.

В каждой контрольной работе хотелось бы предусмотреть текст общенаучного содержания в достаточной мере близкий к основному профилю обучения и одно или несколько заданий, направленных на выработку навыков лексико-синтаксической трансформации и сжатие письменного текста без потери информативного содержания; задание на сокращение и грамматическое упрощение выделенных частей предложений, взятых из текстов по изученной теме (придаточные со значением времени, условия, уступки и т. п.), что будет способствовать повторению, активизации и закреплению усвоенных ранее лексико-грамматических знаний. От работы к работе, от темы к теме такие задания, безусловно, учат увидеть в текстах то, что можно упростить или сократить, и вырабатывают

навыкі лексико-грамматычных трансфармацый, павышаюць мотывацыю ўчацца, спосабствуюць комплекснаму развіццю рэчы.

УДК 811 161.3

Рэлігійная тэрміналогія ў перакладах Псалтыра на сучасную беларускую мову: варыянтнасць і сінанімія

Будзько І.У.

Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт

Пераклады Псалтыра на сучасную беларускую мову вылучаюцца шэрагам адметнасцей, абумоўленых культурна-гістарычнымі ўмовамі развіцця сферы сакрум на беларускіх землях. Тэксталагічную аснову і моўную прыхільнасць перакладчыкаў можна прасачыць на прыкладзе асабовых намінацый.

Пераклад Псалтыра, змешчаны ў Бібліі 2012 года выдання, мае тэксталагічную аснову лацінска-польскай версіі Святога Пісьма. У псалмах адзначаны наступныя асабовыя намінацыі: *херубін*, *Божа магуццяў*, *пагане*, *Успаможца*, *ныхлівец*, *блізкі*, *выбраннік*, *ліхотнік*, *Госпад справядлівы*, *Бог помстаў*, *бязбожнік*, *Бог збаўлення*, *багі*, *Тварэц*, *паганскія багі*, *анёл*, *святар*.

Пры тэксталагічным параўнанні псалмоў з перакладу па рукапісах ксяндза У.Чарняўскага і А.Луцкевіча (Лондан, 1948 г.) адзначаны наступныя вузлы несупадзенняў: *хэрубін*, (параўн. *херубін*), *настыр Ізраіля* (параўн. *ты, што пасвіш Ізраэля*), *Божа нябесных сілаў* (параўн. *Божа магуццяў*), *бог чужацкі* (параўн. *бог ініаземны*), *тыя, што Госпада ненавідзяць* (параўн. *непрыяцелі Госпада*) і інш.

У перакладзе В.Сёмухі адзначаны наступныя намінацыі ў параўнанні з перакладам па рукапісах У.Чарняўскага: *абаронца*, *абранец* (параўн. *выбраннік*), *анёл*, *багі і сыны Усявышняга* (параўн. *багі і сыны Узвышняга*), *беззаконнік* (параўн. *тыя, што чыняць несправядлівасць*), *Бог міласэрны* (параўн. *Бог літасцівы*), *Божа ратунку* (параўн. *збаўленне*), *Божа сіл* (параўн. *Божа магуццяў*), *вораг* (параўн. *непрыяцель*), *выбранец* (параўн. *выбраннік*), *ганіцель* (параўн. *пераследнік*) *Цьвярдыня* (параўн. *Успаможца*, *скала*), *Цьвярдыня ратунку* (параўн. *прыстанішча збаўлення*), *язычнік* (параўн. *паганы*).

З прыведзенага матэрыялу відавочна, што пераклады Псалтыра па рукапісах ксяндза Уладзіслава Чарняўскага, Антона Луцкевіча выкананы па лацінска-польскай версіі перакладу Святога Пісьма, пераклад Васіля Сёмухі – па грэчаска-царкоўнаславянскай.